

Drie dagen

In Genesis 40 vertellen de opperschenker en opperbakker Jozef over hun droom die zij beiden droomden in dezelfde nacht. De schenker ziet in zijn droom beelden die met zijn beroep te maken hebben, namelijk een wijnstok met drie ranken daaraan. Deze ranken droegen bloesem die op hun beurt druiven voortbrachten. Hij perste deze uit en gaf de wijn aan de Farao. De bakker op zijn beurt ziet zich met drie manden op zijn hoofd, met in de bovenste gebak voor de Farao. Volgens pikken uit deze mand.

Ernst van de overtredingen:

Men zou kunnen opmerken dat de wijn van de schenker nog niet op dronk was, maar de bakker had de Farao helemaal niets te bieden. Er staat namelijk dat alleen in de bovenste mand gebak voor de Farao was. En de manden eronder bevatten gebak om voor eigen gewin te verkopen.

In de Joodse traditie wordt de tekortkoming van de bakker ook als ernstiger beschouwd dan die van de schenker. Zij voeren als argument aan voor de schenker om zijn tekortkoming als minder ernstig te zien, dat er tijdens het overhandigen van de wijn een vliegje in de kelk kon zijn gekomen, wat de schenker niet heeft kunnen voorkomen. De bakker daarentegen had een deksel op de bovenste mand moeten doen.

Uitleg van Jozef:

Jozef geeft geen beoordeling of zelfs een veroordeling van beide hovelingen. Hij legt alleen uit wat de betekenis van ieders droom is. In zijn uitleg komt de uitdrukking ‘drie dagen’ voor (vers 13 en 19). Het getal ‘drie’ wordt nadrukkelijk vermeld door beide hovelingen in vers 12 en 18. De grote vraag hierbij is: Waarom zou het getal ‘drie’ drie dagen betekenen. Elders in Tenach wordt ook wel gesproken van drie maanden (Exodus 2:2) of drie jaar (2 Samuel 21:1). Waarom zou ‘drie’ hier op ‘dagen’ betrekking hebben, en niet op ‘weken’, ‘maanden’ of ‘jaren’? Hoe weet Jozef dat echt ‘dagen’ bedoeld zijn?

Nadere uitleg over ‘drie’ en ‘derde’

(Het woord ‘derde’ wordt in dit verhaal in Genesis 40:20 gebruikt).

De meest voor de hand liggende verklaring is dat God het Jozef influisterde. Niet voor niets zegt Jozef in vers 8 dat droomuitleg een zaak van God is.

Een tweede verklaring is dat de derde dag in Tenach de dag is waarop iets bijzonders gebeurt..

Een voorbeeld: In Genesis 22:4 ziet Abraham de plaats waar hij zijn zoon moet offeren. In Hosea 6:2 wordt gesproken over een totale omkeer op de derde dag.

Een derde verklaring die deze eerste twee verklaringen niet vervangt maar aanvult is de volgende:

Jozef moest geweten hebben dat de Farao over drie dagen zijn verjaardag vierde. Hij was intussen al zo lang in Egypte dat hij op de hoogte moest zijn geweest van de Egyptische feestdagen. De herdenking van de geboortedag van de goddelijke heerser was een belangrijk gebeuren. Zoals in de loop van de geschiedenis gebleken is, en wat zelfs nu nog gebruikelijk is, is dat er amnestie verleend wordt op zo’n herdenkingsdag.

Jozef zal zich gerealiseerd hebben dat over drie dagen dit feest plaatsvond, en hij achtte blijkbaar de overtreding van de schenker zodanig dat die vergeven zou kunnen worden. Maar

de overtreding van de bakker, die op eigen gewin uit geweest was, kwam daar niet voor in aanmerking.

N.B.: Deze 'vondst' deed ik gisteravond bij het overdenken van dit verhaal, en bij nazoeken bleek Ibn Ezra, een Spaanse rabbijn, filosoof en arts dit zo 'n duizend jaar geleden ook al gevonden te hebben!

Lukas de Grootte, Maart 2023